

QUANTES BARCELLES DEU MESURAR TOTA LA MAR

Diari de Balears, 27 de gener de 2008 (pàg. 10 i 11)

ANTONI MATEU. Palma.

«A cullerades, tota la mar vol mesurar», diu a la ciutat de València, a mitjan segle XV, Jaume Roig, autor de *l'Espill, o llibre de les dones*, amb intenció de ridiculitzar-ne una. En qualsevol cas, ben segur que a barcelles, que tenen més capacitat, la tasca retria més. Així i tot, mesurar el volum d'aigua que hi ha a la mar ben bé podria esser una d'aquestes tasques que els déus antics encomanaven a un individu determinat perquè es redimís dels seus pecats. «Set almuds no fan barcella», diuen en llenguatge col·loquial a Mallorca per referir-se a una cosa que ret poc. En realitat, els almuds de què consta una barcella són sis. Tanmateix, en l'actualitat, totes aquestes mesures de capacitat es troben gairebé en desús.

Si de cas, l'única cosa que ha perviscut, de tot aquest sistema d'origen medieval, són els almuds. És habitual, encara ara avui en dia, comprar oliva, ja sigui verda o pansida, en almuds. Els oliers miren de coa d'ull aquell venedor que la despatxa al pes. Basta anar a fer mercat un dijous a Inca i el visitant podrà observar tota la tiringa de canastros, cada olier amb la seva respectiva mesura, just davant la farmàcia Cabrer de la plaça de l'Ajuntament.

A dins la sala de plens de Sineu, però, s'hi guarda la barcella més preuada. Aquella, feta en bronze, que Jaume II atorgà a la vila perquè totes les barcelles posteriors en prenguessin mida i, així, evitar possibles enganys d'estafadors. Ni barcelles, ni almuds; ni unces, ni quintars. Totes les mides de longitud i de superfície, com també les mesures tant de cereals com de líquid, han desaparegut en la seva pràctica totalitat.

Allò que únicament perviu en l'actualitat, a part dels almuds en el cas de l'oliva, són les quarterades. Tot i els anys que fa de la implantació dels metres quadrats i les hectàrees, hi ha qui sempre vol saber-ne l'equivalència en quarterades. Anant més lluny, hi ha qui se n'afluixa de saber quantes hectàrees fa la seva finca. Senzillament perquè la seva noció mental d'espai funciona en quarterades. Així és que: «... això era i no era/ bon viatge faci la cadenera/ per tu un almud/ i per jo una barcella».